

Затверджено

наказом

в.о. директора Іанною Чорною

ТВПУ ресторанного сервісу і торгівлі

№ 210 від 16 грудня 2025р.

Положення

про запобігання насильству та жорстокому поводженні з дітьми

у ДПТНЗ «ТВПУ ресторанного сервісу і торгівлі»

(відповідно до постанови Кабміну від 19 листопада 2025р. №1513)

1. Загальні положення.

Положення про запобігання і протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми в ДПТНЗ «ТВПУ ресторанного сервісу і торгівлі» (далі – Положення) регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в ТВПУ ресторанного сервісу і торгівлі міста Тернополя.

Положення розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)» від 18.12.2018, «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06.10.2024 № 3792-ІХ; «Про внесення змін до ЗУ «Про повну загальну середню освіту» щодо запровадження заходів безпеки в закладах загальної середньої освіти», Постанов Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті» від 22.08.2018 №658, «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» від 01.06.2020 № 585, «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження» від 28.07.2021 № 775; «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» №658 від 04.06.2025, «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми» від 19.11.2025 № 1513, наказу

Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами»; наказу Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України від 13.02.2019 № 369/180 (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 02.04.2019 № 333/33304) «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства», від 26.02.2020 № 293 «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти».

Метою Положення є створення в училищі безпечного та здорового освітнього середовища, вільного від усіх форм насильства, та забезпечення механізмів виявлення, реагування і профілактики.

1.1. Основні терміни:

Безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації, поширення неправдивих відомостей, пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Здорове освітнє середовище – сукупність умов, заходів і правил у закладі освіти, що спрямовані на формування культури здорового способу життя (знань, навичок, здатності та усвідомленої потреби) в усіх учасників освітнього процесу і зміцнення здоров'я здобувачів освіти у безпечному освітньому середовищі, зокрема шляхом організації оптимального розподілу рухової активності, фізичних та інтелектуальних навантажень і відпочинку, психологічного та/або психолого-педагогічного супроводу, формування культури особистої гігієни, здорового харчування, безпекового, екологічного мислення та поведінки, у тому числі в інформаційному просторі, культури діалогу та ненасильницької, безконфліктної комунікації, проведення профілактичних і просвітницьких заходів, застосування ергономічних підходів у створенні освітнього середовища.

Жорстоке поводження з дітьми – будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

Види насильства:

- **економічне насильство** – форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;
- **психологічне насильство** – форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;
- **сексуальне насильство** – форма домашнього насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;
- **фізичне насильство** – форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Систематичність – вчинення насильства два і більше разів протягом року.

Посадова особа – керівник та працівники училища, у тому числі педагогічні працівники, медичні працівники, тренери та інші працівники, які взаємодіють з дітьми.

Булінг (цькування) – психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника одного колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків.

Мобінг (цькування) – систематичні (повторювані) тривалі умисні дії або бездіяльність роботодавця, окремих працівників або групи працівників трудового колективу, які спрямовані на приниження честі та гідності працівника, його ділової репутації, у тому числі з метою набуття, зміни або припинення ним трудових прав та обов'язків, що проявляються у формі психологічного та/або економічного тиску, зокрема із застосуванням засобів електронних комунікацій, створення стосовно працівника напруженої, ворожої, образливої атмосфери, у тому числі такої, що змушує його недооцінювати свою професійну придатність.

Колектив – група з двох або більше осіб, які об'єднані (організовані) відповідно до законодавства з метою здобуття освіти, тренування, творчості, оздоровлення, відпочинку, лікування тощо та не перебувають між собою у трудових відносинах.

Програма для дитини або іншої особи, яка вчинила булінг (цькування), – комплекс заходів, що формується на основі результатів оцінки ризиків та спрямований на зміну насильницької поведінки особи, яка вчинила булінг (цькування), формування у неї нової, неагресивної психологічної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків.

Програма для дитини або іншої особи, яка постраждала від булінгу (цькування) або стала його свідком – комплекс заходів, спрямованих на позбавлення емоційної залежності, невпевненості у собі та формування у особи, яка постраждала від булінгу (цькування) або стала його свідком, здатності відстоювати власну гідність, захищати свої права у приватних стосунках, у тому числі за допомогою уповноважених органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

2. Принципи політики закладу:

- недопущення дискримінації;
- конфіденційність інформації про дитину;
- повага до гідності та прав дитини;
- обов'язковість реагування на кожен випадок порушення;
- нульова толерантність до насильства;
- співпраця з уповноваженими органами.

3. Механізм виявлення та реагування на насильство в закладі

3.1. Працівники училища зобов'язані:

- негайно повідомляти адміністрацію про виявлені або ймовірні факти насильства;
- невідкладно повідомляти відповідні служби (у строк, що не перевищує трьох годин) при виявленні ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною (службу у справах дітей, поліцію, соціальні служби, батьків чи законних представників дитини).

3.2. Кожен випадок фіксується у Журналі обліку випадків насильства.

3.3. Навчальний заклад забезпечує: проведення бесід з постраждалою дитиною, залучення соціального педагога чи практичного психолога.

3.4. Повідомлення батьків/опікунів (за винятком випадків, коли вони є кривдниками).

3.5. Проведення профілактичної роботи з кривдником.

3.6. Проведення службового розслідування (у разі порушення з боку працівника закладу).

4. Заходи щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми (профілактика насильства)

4.1. З метою профілактики насильства та жорстокого поводження з дітьми в училищі проводяться:

- тематичні години спілкування, тренінги, квести;
- освітні заходи з розвитку емоційного інтелекту, толерантності;
- роз'яснювальна робота з батьками;
- навчання персоналу з питань захисту дітей від насильства та жорстокого поводження;
- інформування про «гарячі лінії» допомоги.

5. Повноваження відповідальних осіб.

5.1 Відповідальною особою за реалізацію цього Положення є заступник директора з виховної роботи або інший уповноважений працівник (наказом керівника).

5.2. До повноважень входить:

- координація профілактичної роботи;
- ведення відповідної документації;
- взаємодія з органами влади, поліцією, службами;
- моніторинг ситуації в закладі.

6. Завершальні положення.

6.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження наказом директора училища.

6.2. Усі працівники закладу ознайомлюються з Положенням під підпис.

6.3. Положення переглядається щороку або за потреби (зміна законодавства, рекомендації уповноважених органів, тощо).

Схвалено на засіданні педагогічної ради

Протокол № 3 від 16.12.2025р.